

АНАЛІЗ МАТЕРІАЛІВ ПРИСВЯЧЕНИХ ТВОРЧІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОФЕСОРА В. В.ЧЕПЕЛИКА

Анотація. У статті поданий стислий матеріал як результат огляду джерел присвячених діяльності В. В.Чепелика. Подано короткий аналіз публікацій. Сформульовано висновки на основі проведеного аналізу матеріалів.

Ключові слова: В. В. Чепелик, творча діяльність, розгляд джерел.

Віктор Васильович Чепелик (1927-1999) професор Київського національного університету будівництва і архітектури (далі КНУБА), почесний доктор архітектури, дійсний член Академії архітектури, історик архітектури [5].

В 1954 році закінчив Київський інженерно-будівельний інститут, де викладає з 1957 року (тепер КНУБА). У 1964 році захистив кандидатську дисертацію на тему «Архитектурно-планировочные решения жилых домов для одиноких и малосемейных», науковий керівник Я. А. Штейнберг [3].

Творча спадщина професора включає в себе: педагогічне, наукове та мистецьке надбання (рис.1).

Однак, публікації присвячені діяльності та особистості професора нечисленні.

У науковому відділі бібліотеки КНУБА (КІБІ) числиться бібліографічний покажчик праць В. В. Чепелика, в якому налічується 65 пунктів.

У 1997 році Науково-дослідним інститутом теорії та історії архітектури і містобудування було видано покажчик «Віктор Васильович ЧЕПЕЛИК: Бібліографічний покажчик творів з теорії та історії архітектури (До 70-річчя з дня народження)», упорядник А. О. Пучков. Брошура містить відомості про науковий доробок професора в галузі теорії та історії архітектури. Кількість наукових публікацій налічує 150 пунктів; навчально-методичні матеріали налічують 38 робіт [2].

Перша книга, що стала суттєвою узагальнюючою працею багаторічних студій архітектурних пам'яток в натурі, дослідження архівних та опублікованих матеріалів професором є монографія «В. В. Чепелик. Український архітектурний модерн», упорядник З. В. Мойсеєнко-Чепелик. У книзі вперше досить повно висвітлено український архітектурний модерн (далі УАМ), що мав поширення 1903-1941 рр. як видатне явище вітчизняної культури. Вказуються характерні

особливості УАМ, витоки його зародження, розвиток та згасання в контексті формування світової архітектури і мистецтва [4].

Редактор праці А. Пучков зазначає, що монографію складають окремі наукові есе, які охоплюють явище УАМ у різних аспектах (соціальному теоретичному, художньому, морфологічному та інших) [4].

До цього, публікувалися матеріали присвячені, здебільшого, ювілейним та іншим датам зі стислим описом досягнень Віктора Васильовича у науці та педагогіці.

У 2002 році на сторінках журналу «Народна творчість та етнографія» О. О. Горбик відзначила неоціненний внесок професора у дослідження архітектури України. У публікації наведено перелік праць професора (6 пунктів), які слід додати до бібліографічного покажчика, що наведений в монографії «УАМ».

Горбик О. О. стала автором упорядкованих робіт. Наприклад, одна з робіт «Модерн в архітектурі кін.ХІХ-поч.ХХ ст.:фрагмент запису з аудіолекції».

На рахунку Горбик О. О. стаття у Віснику Української академії архітектури 2000 року присвячена пам'яті членів Української академії архітектури; бібліографічні матеріали та стаття у науково-технічному збірнику «Сучасні проблеми архітектури і містобудування», виданому 2000 року; матеріали для довідника про професорів КНУБА. Усі ці публікації в різній мірі розкривають діяльність Віктора Васильовича Чепелика.

Напрацювання, під узагальненою назвою «Архітектура українського необароко», стало частиною книги «Українське бароко», що видана 2004 року в двох томах вже після смерті професора.

Наступним значним виданням праць стала упорядковуюча робота А. О. Пучкова «В. В. Чепелик. Бесіди про українську архітектуру», в якій зібрано цикл публікацій професора, присвячених українській архітектурі періоду ХІV-ХVІІІ століття. У додатках наводяться статті про творчі стосунки В. Кричевського та М. Лисенка, про житлову архітектуру українського модерну [1].

Публікація Л. Г. Бачинської «В. В. Чепелик – мій вчитель», приурочена творчій зустрічі, яка присвячена пам'яті професора як видатного архітектора, викладача. Творча зустріч, яка відбулася 14 березня 2013 в архітектурному корпусі КНУБА (КІБІ), об'єднала рідних, колег та вихованців професора. На зустрічі звучали спогади про митця [10, 11].

У 2013 році О.С.Слепцов у збірнику наукових праць «Сучасні проблеми архітектури та містобудування» опублікував статтю «Науково-педагогічна спадщина видатного киянина», з якої додатково стає відомо, що наукові роботи В. В. Чепелика у своїй діяльності використовують не тільки вітчизняні історики архітектури, мистецтвознавці, етнографи та киевознавці, а й зарубіжні науковці. Одна з них, громадянка Франції, дисертація якої захищатиметься у Москві на

тему творчості архітектора Фетісова, містить посилання на наукові роботи В. В. Чепелика, присвячені українському архітектурному модерну [7].

26 червня 2013 року на телеканалі Київ TV в рамках програми «Київські історії» вийшов випуск під назвою «Київський модерн». Розкрито явище модерну: виникнення та розвиток. Особливу увагу звернуто на український архітектурний модерн та на його дослідника – В. В. Чепелика. У програмі брали участь М. М. Дьомін, Ю. В. Івашко, О. В. Кашенко, З. В. Мойсеєнко-Чепелик та О. С. Слепцов [12].

Продовжує розпочаті професором дослідження української архітектури стаття О. С. Слепцова і Ю. В. Івашко «Український архітектурний модерн як свідчення самотності народу», в якій розглянуто специфічні характеристики європейського модерну, виділяється національно-романтичний модерн та вказується на особливе місце українського архітектурного модерну [8].

Перспектива досліджень праць В. В. Чепелика розкрита у твердженні О. Силина: «Створене В.В.Чепеликом є не тільки пізнавальним, художньо-споглядальним, а й практично цінним. Зокрема, на основі матеріалів є реальна можливість відтворити втрачені споруди в стилі українського модерну» [4].

Можна зробити підсумок, що напрацювання професора потребують подальшого глибокого опрацювання, оскільки значна частина їх неопублікована.

Висновки. Результатами аналізу матеріалів, в яких висвітлюється діяльність професора В. В. Чепелика стало: створення списку присвячених даних, групування матеріалів, список авторів. Також, вдалось доповнити вже існуючий бібліографічний покажчик робіт В. В. Чепелика. При складанні списків використано матеріали з приватного архіву родини Чепеликів, які люб'язно надала Зоя Василівна Мойсеєнко-Чепелик.

Всі присвячені матеріали за типом поділяються на друковані, аудіо- та відеодані.

Роботи, в яких висвітлюється творчість Віктора Васильовича умовно можна групувати у:

- посилання на роботи професора (інформативна база для науковців);
- рецензії робіт В. В. Чепелика;
- упорядковані праці;
- матеріали, присвячені ювілейним та іншим датам;
- матеріали присвячені творчій діяльності професора;
- матеріали в довідниках (рис.2).

Автори праць: Л. Бачинська, С. Білокінь, Н. Гассанова, О. Горбик, Ф. Гуменюк, В. Данилейко, П. Заливаха, Ю. Івашко, Ю. Лащук, М. Маричевський, Г. Міщенко, З. Мойсеєнко-Чепелик, В. Підгора, А. Пучков, О. Силин, О.

Слепцов, В. Соченко, С. Сьомка, В. Ханко, В. Чепелик, Ю. Чуріков та В. Юрчишин (рис.3).

Рис. 1. Напрямки творчої спадщини професора В.В.Чепелика

Рис. 2. Класифікація матеріалів присвячених творчості В.В.Чепелика

Рис. 3. Автори матеріалів, присвячених діяльності В.В.Чепелика

Література

1. В.В.Чепелик. Бесіди про українську архітектуру/ В.В.Чепелик/ За заг. Ред. А.О.Пучкова; редкол.: З.В.Мойсеєнко-Чепелик, А.О.Пучкова, О.В.Чепелик; Інститут проблем сучасного мистецтва НАМ України. – К.: Фенікс, 2013. – 224 с.
2. Віктор Васильович ЧЕПЕЛИК: Бібліографічний покажчик творів з теорії та історії архітектури(до 70-річчя з дня народження)/Упорядник А.О.Пучков. — К.: НДІТІАМ, 1997. — 24с.

3. Чепелик В.В.// Мистецтво України: бібліографічний довідник. — К. 1997. — С.629.
4. В.В.Чепелик. Український архітектурний модерн/ Упорядник З.В.Мойсеєнко-Чепелик. — К.:КНУБА, 2000. — 378 с.
5. В.В.Чепелик. Професори Київського національного університету будівництва і архітектури(1930-2000рр.): Довідник/ За ред. В. О. Пермякова. — К., 2001.
6. Горбик О.О. Фундаментальне дослідження про український архітектурний модерн// Народна творчість і етнографія. — 2002. — №1-2. — С. 104-110.
7. О.С.Слепцов Науково-педагогічна спадщина видатного киянина// Сучасні проблеми архітектури та містобудування: Зб. наук. праць. — К.: КНУБА, 2013. — Вип.32. — С.7-10.
8. О.С.Слепцов, Ю.В.Івашко Науково-педагогічна спадщина видатного киянина// Сучасні проблеми архітектури та містобудування: Зб. наук. праць. — К.: КНУБА, 2013. — Вип.32. — С.11-13.
9. Образотворче мистецтво. — 1997. — № 1.
10. Л.Г.Бачинська В. В. Чепелик - мій вчитель// Електронний ресурс[<http://library.knuba.edu.ua/node/523>].
11. Вечер пам'яті В.В.Чепелика// Електронний ресурс [<http://2007-angel.io.ua/vf4afa39986516a534985952e378748c9>].
12. Київські історії. Київський модерн: геніальна примха архітекторів //Електронний ресурс [<http://www.youtube.com/watch?v=IApvdHxtPQw#t=10>].

Аннотация. В статье представлен краткий материал, как результат обзора источников, посвященных деятельности В. В. Чепелика. Подан краткий анализ публикаций. Сформулированы выводы на основе проведенного анализа источников.

Ключевые слова: В. В. Чепелик, творческая деятельность, рассмотрение источников.

Abstract. The article is dedicated to the presentation of the material about creativity of Professor V. Chepelyk. The evaluation of publications is posted. The conclusions are formulated as the result of an analysis.

Key words: V. Chepelyk, creative activities, consideration of sources.